

Číslo: 10872-5000/2018
Bratislava: 5.9.2018

Elektronickou poštou zo dňa 28. 8. 2018 ste sa obrátili na Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „úrad“) so žiadosťou o usmernenie k aplikácii zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“).

Vo svojej žiadosti sa pýtate, či pri zákazke s nízkou hodnotou na obstaranie tovaru môže byť uchádzačom fyzická osoba bez oprávnenia podnikat' – nie živnostník. Ide o tovar – kónský voz, ktorý má osoba vo vlastníctve.

V predmetnej veci Vám poskytujeme nasledovné metodické usmernenie:

Podľa § 5 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní je civilná zákazka s nízkou hodnotou zákazka, ktorej predpokladaná hodnota je nižšia ako finančný limit uvedený v odseku 3 uvedeného ustanovenia v priebehu kalendárneho roka alebo počas platnosti zmluvy, ak sa zmluva uzatvára na dlhšie obdobie ako jeden kalendárny rok.

Pri zákazke s nízkou hodnotou postupuje verejný obstarávateľ/obstarávateľ podľa ust. § 117 zákona o verejnom obstarávaní. Zákonodarca ukladá verejnému obstarávateľovi/obstarávateľovi povinnosť postupovať tak, aby vynaložené náklady na predmet zákazky boli primerané jeho kvalite a cene. **Zákon o verejnom obstarávaní pri zadávaní zákaziek s nízkou hodnotou neupravuje žiadny formálny postup, ktorý by mal verejný obstarávateľ/obstarávateľ aplikovať pri zadávaní zákazky s nízkou hodnotou. Verejný obstarávateľ/obstarávateľ by mal však postupovať tak, aby zohľadnil najmä princípy hospodárnosti a efektívnosti vychádzajúc pritom predovšetkým z charakteru, rozsahu, dostupnosti a hodnoty predmetu zákazky s nízkou hodnotou.**

Zákon o verejnom obstarávaní taxatívne neupravuje a nedefinuje prieskum trhu, ktorý vykonáva verejný obstarávateľ/obstarávateľ pred začatím postupu zadávania zákazky, nestanovuje žiadne kritériá, ktoré sa majú uplatňovať pri prieskume trhu. Je plne v kompetencii verejného obstarávateľa/obstarávateľa stanoviť do akej miery, akým spôsobom bude vykonávať prieskum trhu.

Prieskum trhu sa dá vykonávať získavaním informácií pozorovaním alebo pýtaním sa, napríklad telefonicky alebo dotazníkmi, ako aj od „stola“ vyhľadávaním informácií na internete, z produktových katalógov, elektronických katalógov a pod. Do úvahy prichádza aj realizácia prieskumu trhu oslovením hospodárskych subjektov - použitím výzvy na predkladanie cenových ponúk.

Zákon o verejnom obstarávaní v § 2 definuje pojem hospodársky subjekt, ktorým sa rozumie fyzická osoba, právnická osoba alebo skupina takýchto osôb, **ktorá na trh dodáva tovar, uskutočňuje stavebné práce alebo poskytuje službu** [§ 2 ods. 5 písm. a)]. Na predmetné definičné ustanovenie nadväzuje podmienka účasti týkajúca sa osobného postavenia uvedená v § 32 ods. 1 písm. e), podľa ktorej sa môže verejného obstarávania zúčastniť len ten, kto je oprávnený dodávať tovar, uskutočňovať stavebné práce alebo poskytovať službu. Podľa § 32 ods. 2 písm. e) zákona o verejnom obstarávaní uchádzač alebo záujemca preukazuje

splnenie podmienok účasti podľa odseku 1 písm. e) **dokladom o oprávnení dodávať tovar, uskutočňovať stavebné práce alebo poskytovať službu, ktorý zodpovedá predmetu zákazky.**

Bod 14 preambuly Smernice 2014/24/EÚ cit: *“Malo by sa spresniť, že pojem „hospodárske subjekty“ by sa mal vykladať široko, aby zahrňal všetky osoby a/alebo subjekty, ktoré ponúkajú uskutočnenie stavebných prác, dodanie tovaru alebo poskytnutie služieb na trhu, a to bez ohľadu na právnu formu, ktorú si zvolili pre svoje fungovanie.“*

Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno konštatovať, že na povinnosť zakotvenú v ustanovení § 32 ods. 1 písm. e) je potrebné nazerať v širšom kontexte, nakoľko prísny výklad tohto ustanovenia by mohol mať za následok diskrimináciu uchádzačov alebo záujemcov (tretích/iných osôb), ktorí svoju činnosť nevykonávajú ako podnikanie podľa Živnostenského zákona alebo Obchodného zákonníka a napriek tomu sú oprávnení poskytovať predmet zákazky podľa iných právnych predpisov.

Verejný obstarávateľ je pri nadlimitnej zákazke povinný na preukázanie osobného postavenia vyžadovať od uchádzača splnenia podmienok uvedených v § 32 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní. Pri podlimitných zákazkách zákon vyžaduje na preukázanie splnenia podmienok osobného postavenia predložiť doklad o oprávnení dodávať tovar, uskutočňovať stavebné práce alebo poskytovať službu v rozsahu, ktorý zodpovedá predmetu zákazky (ust. § 32 ods. 1 písm. e) zákona o verejnom obstarávaní), pričom verejný obstarávateľ môže vyžadovať aj ďalšie doklady, ktorými sa preukazuje osobné postavenie podľa § 32. Na rozdiel od vyššie uvedených postupov zadávania zákaziek pri zákazkách s nízkou hodnotou zákon nestanovuje povinnosť preukazovania osobného postavenia podľa § 32.

Upozorňujeme aj na skutočnosť, že napriek vyššie uvedenej úprave postupu zadávania zákaziek s nízkou hodnotou v prípade, ak by verejný obstarávateľ/obstarávateľ použil nenávratný finančný príspevok môže jeho poskytovateľ nariadiť uplatnenie určitých (prísnejších) pravidiel zadávania zákazky. V tejto súvislosti Vám preto v prípade, ak zvažujete použitie nenávratného finančného príspevku odporúčame obrátiť sa na poskytovateľa finančných príspevkov.